

Chris Gomersall / 2020VISION

Coed Trelynniau

Gwarchodfa Natur
Nature Reserve

www.northwaleswildlifetrust.org.uk

Ymddiriedolaeth Natur
Gogledd Cymru
North Wales Wildlife Trust
Llys Garth, Garth Road, Bangor,
Gwynedd, LL57 2RT
01248 351541
info@northwaleswildlifetrust.org.uk
Charity number / Rhif elusen: 23072 Company number / Rhif cwmni: 77395

At the Cilain/Rhes y Cae crossroads on the A541, head N (signposted Rhes y Cae). Stay on the road for 1 km and park in a small layby on the L just after the entrance to Fron Farm caravan park (SJ 186 689: OS Explorer Map 265). Do not block the field gate. The reserve is a short walk W along a public footpath, across fields and 3 stiles: cattle and sheep are often encountered.

Yng nghroestfordd Cilain/Rhes y Cae ar yr A541, ewch tua'r gogledd (i gyfeiriad Rhes y Cae). Arhoswch ar y ffordd am 1 km a pharcio mewn ciffan fechan ar y chwith, yn eithaf buan ar ôl y ffordd i barc caratanau Fron Farm (SJ 186 689: Map OS Explorer 265). Peidiwch â blocio giât y cae. Mae'r warchodfa dath fer ar droed i'r gorllewin ar hyd llwybr troed cyhoeddus, ar draws caeau a 3 camfa: fe ddewch chi ar draws gwartheg a ddaid yn aml.

North Wales Wildlife Trust
@North_Wales_WT

LOCATION / LLEOLIAD

Managing for Wildlife

Coed Trelynniau was once ancient woodland that was cleared and replanted with pine and beech as a commercial crop in the 1950s. The Wildlife Trust wants to return the woodland to its natural species composition by gradually thinning out the remaining beech trees, encouraging natural regeneration of native trees from the seed bank. Standing deadwood is left for invertebrates and nesting birds (such as great spotted woodpeckers), whilst some timber is left on the ground to decay, returning nutrients to the soil and providing a home for fungi, insects and small mammals.

Rheoli Bywyd Gwyllt

Roedd Coed Trelynniau'n arfer bod yn goetir hynafol a chafwyd ei chlirio a'i hailblannu gyda choed pin a ffawydd fel cnwd masnachol yn 1950au. Mae'r Ymddiriedolaeth Natur eisiau adfer y coetir i gynnwys rhywogaethau naturiol, drwy raddol deneuo'r coed ffawydd sydd ar ôl ac annog adfywiad naturiol y coed brodorol o'r gronfa hadau. Mae pren marw syn sefyll yn cael ei adael ar gyfer infertebrata ac adar yn nythu (fel y gnozell fraith fwyaf) ac mae rhywfaint o goed yn cael eu gadael ar y llawr i bydru, gan roi maethynnau yn ôl yn y pridd a darparu cartref ar gyfer ffyngau, pryfed a mamaliaid bychain.

We rely on volunteers to manage this reserve – can you help?

Jonathan Hulson

Jonathan Hulson

Rydyn ni'n dibynnu ar wirfoddolwyr i reoli'r warchodfa yma – fedrwch chi helpu?

SPRING

Carpets of bluebells >
Wild garlic
Badgers

GWANWYN

Carpod o glychau'r gog >
Garleg gwyllt
Moch daer

Katrina Martin / 2020VISION

SUMMER

Great spotted woodpecker >
Meadow saxifrage
Herb-paris

HAF

Cnocell fraith fwyaf >
Tormaen gwyn
Llysiau Paris

Mark Hamblin / 2020VISION

AUTUMN

Buzzard >
Woodland fungi
Elderberries

HYDREF

Bwncath >
Ffyngau'r coetir
Eirin ysgaw

Guy Edwardes / 2020VISION

WINTER

Brown hare >
Bullfinch
Tawny owl

GAEAF

Ysgyfarnog >
Coch y berllan
Tylluan frech

Chris Gomersall / 2020VISION

E-NEWS / E-NEWYDDION

Y Cód Cefn Gwlad
Cadwch at y Cód Cefn Gwlad bob amser a chofio'r canlynol:
Parhau pobl eraill
 ■ Ystyriwch y gymuned leol a'r bobl eraill sy'n mwynhau'r awyrt agored
 ■ Gadewch bob giât ac eiddo fel rdydych yn eu cantod nhw
 ■ Cadwch at lwybrau a thraciaau sydd wedi'u marcio
Gwarchod yr amgylchedd naturiol
 ■ Peidiwch â gadael unrhyw oiliion o'ch ymweliad ac ewch â ch sbwrte! adref gadael chi
 ■ Cadwch gŵn dan reolaeth effeithiol, ac ar dennyn yn ystod tymor nythu'r adar (Ebrill – Gorffennaf)
 ■ Peidiwch byth â chasglu nad adwreiddio planhigion
Mwynhau'r awyrt agored
 ■ Cynllunio ymlaen llaw a bod yn barod
 ■ Cadw at gyngor ac arwyddion lleol
 ■ Cwddw at ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru. Mae pob copi yn cynnwys tair neu bedair stori o ddiddordeb i bawb sydd yn ceftogi ei'n gwath, yn ogytal a manylion o ein digwyddiadau sydd i ddod. Cotrestwch heddiw!

Countryside Code
Please follow the Countryside Code and always remember to:
Respect other people
 ■ Consider the local community and other people enjoying the outdoors
 ■ Leave gates and property as you find them
 ■ Keep to marked paths and trails
Protect the natural environment
 ■ Leave no trace of your visit and take your litter home
 ■ Keep dogs under effective control, and on leads during the bird nesting season (April – July)
 ■ Never pick or uproot plants
Enjoy the outdoors
 ■ Plan ahead and be prepared
 ■ Follow advice and local signs

This nature reserve is one of more than 30 owned or managed by North Wales Wildlife Trust. By working with other landowners, managers and communities we aim to restore, recreate and reconnect fragmented natural habitats to achieve a landscape where wildlife can flourish and people can lead happier and healthier lives.
 We are an independent, local charity, reliant on the support of our members and other donations. **Please help us if you can.**

You can help protect wildlife by ...

- ✓ becoming a member for just a few pounds per month
- ✓ volunteering to help
- ✓ considering a Living Legacy – a gift in your Will, whether small or large, would leave your footprint in our landscape for ever

Mae'r warchodfa natur yn un o fwy na 30 o eiddo i neu a reolir gan Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru. Trwy weithio gyda thirfeddianwyr, rheolwyr a chymunedau ein nod yw adfer eraill, ail-greu a ail-gysylltu cynefinoedd naturiol tameidiog i gyflawni tirwedd lle gall bywyd gwyllt ffynnu a gall pobl fyw bywydau hapusach ac yn iachach.
 Rydyn ni'n elusen annibynnol, leol sy'n dibynnu ar gefnogaeth ein haelodau a rhoddion eraill. **Plis helpwch ni os yw hynny'n bosib.**

Gallwch chi helpu i warchod bywyd gwyllt drwy ...

- ✓ dod yn aelod am ddim ond ychydig bunnoedd bob mis
- ✓ gwirfoddoli i helpu
- ✓ ystyried gadael Rhodd Fyw – byddai rhodd yn eich Ewyllys, boed fach neu fawr, yn gadael ôl eich troed ar ein tirwedd am byth

Join as a family member to receive our fun-filled *Wildlife Watch* or *Gwyllt!* magazines – and become part of the UK's leading environmental action club for kids!
 Ymunwch fel aelod teulu i dderbyn ein cylchronau difyr – *Wildlife Watch* neu *Gwyllt!* – ac i fod yn rhan o glwb mwyaf blaenllaw y DU sy'n cynnig cyffe i blant weithredu dros yr amgylchedd!

Welcome!

Welcome to Coed Trelyniau, a fragment of a once-larger ancient woodland known in Medieval times as Coed y Gelli. It sits within an agricultural landscape and is linked to other scattered woodlands by ancient hedgerows and tracks that are the last refuge for many native plants and animals. In spring, the woodland floor is carpeted with a succession of wood anemones, wild garlic and bluebells; plants which show that Coed Trelyniau has been wooded for hundreds of years. Today, the planted beech timber has little commercial value but the woodland and surrounding countryside are tremendously important for wildlife – birds and animals that live in the wood are able to forage in the nearby fields while the hedgerows provide safe corridors between neighbouring woodlands.

Croeso!

Croeso i Goed Trelyniau, darn o goetir hynafol a oedd yn fwy ar un adeg ac a oedd yn cael ei hadnabod yn y Canol Oesoedd fel Coed y Gelli. Mae mewn tirwedd amaethyddol ac yn cael ei chysylltu â choetiroedd gwasgarog eraill gan wrychoedd a thraciau hynafol sy'n lloches olaf i lawer o blanhigion ac anifeiliaid brodorol. Yn y gwanwyn, mae llawr y coetir yn garped o flodau, gydag olyniaeth o flodau'r gwynt, garlleg gwyllt a chlychau'r gog; planhigion sy'n dangos bod Coed Trelyniau wedi bod yn goediog am gannoedd o flynyddoedd. Heddiw, does dim llawer o werth masnachol i'r coed ffawydd sydd wedi'u plannu ond mae'r coetir a'r cefn gwlad o'i hamgylch yn eithriadol bwysig i fywyd gwyllt. Mae'r adar a'r anifeiliaid sy'n byw yn y coed yn gallu chwilio am fwyd yn y caeau cyfagos tra mae'r gwrychoedd yn darparu coridorau diogel rhwng y coetiroedd cyfagos.

DID YOU KNOW?
The neighbouring settlement, Trelyniau Fawr, was one of the few places in Wales mentioned in the Domesday Book of 1086!

WYDDOCH CHI?
Mae'r aneddiad drws nesaf, Trelyniau Fawr, yn un o'r ychydig lefydd yng Nghymru i gael ei grybwyll yn Llyfr Domesday 1086!

KEY / CANLLAW

- ● ● Public footpath / Llwybr cyhoeddus
- ● ● Permissive footpath / Llwybr troed caniatool
- Woodland / Coetir

0m 70m

The delicate white flower of the rare meadow saxifrage can be seen growing along the footpath to the north of the site in May and June.
Mae blodyn gwyn cain y tormaen gwyn prin i'w weld yn tyfu ar hyd y llwybr troed i'r gogledd o'r safle ym misoedd Mai a Mehefin.

Brown hares are often seen in Coed Trelyniau and on the surrounding fields, where they breed. They can be seen 'boxing' each other, especially in spring, as females ward off unwanted male advances.
Mae ysgyfarnogod i'w gweld yn aml yng Nghoed Trelyniau ac ar y caeau cyfagos lle maent yn magu. Maent i'w gweld yn 'bocsio' â'i gilydd, yn enwedig yn y gwanwyn, wrth i'r benywod geisio atal y gwrywod sydd eisiau paru â nhw.

Experience a succession of spring flowers from March through to May with carpets of wood anemone, wild garlic, lesser celandine, wood sorrel, woodruff and, by late April/early May, a wonderful bluebell display.
Cyfle i brofi olyniaeth o flodau'r gwanwyn rhwng misoedd Mawrth a Mai gyda charped o flodau'r gwynt, garlleg gwyllt, llygad Ebrill, suran y coed, mandon ac, erbyn diwedd mis Ebrill/dechrau mis Mai, arddangosfa hyfryd o glychau'r gog.

Health and Safety
The short circular walk around the perimeter of Coed Trelyniau is easy walking, though sometimes slippery and muddy after rain. The site is unsuitable for wheelchairs and there are stiles at the entrances. Cattle and sheep are often in the fields which have to be crossed to access the site, so care should be taken if visiting with a dog.

Iechyd a Diogelwch
Mae'r daith gerdded gylch o amgylch perimetr Coed Trelyniau'n hawdd ei cherdded ond weithiau'n llithrig a mwldyd ar ôl glaw. Mae'r safle'n anaddas i gadeiriau olwyn ac mae camfeydd yn y mynedfeydd. Mae gwartheg a defaid yn y caeau'n aml ac mae'n rhaid croesi heibio iddyn nhw i gael mynediad i'r safle, felly rhaid i chi fod yn ofalus os ydych yn ymweld â chŵn.

In late spring listen out for the incessant cheeping of great spotted woodpecker chicks from nests in rotten tree trunks. The adults will be nearby, flying to and fro with insects and grubs for their hungry brood.
Ar ddiwedd y gwanwyn, cofiwch wrando am drydar di-baid cywion y gnoCELL fraith fwyaf o'r nythod yn y boncyffion coed sydd wedi pydru. Bydd yr oedolion gerllaw, yn hedfan yn ôl ac ymlaen gyda phryfed a lindys i'w teulu llwglyd.

At dusk, badgers can be seen going about their business looking for food and collecting new bedding for their sett.
Yn y gwyllt, mae moch daear i'w gweld yn mynd o gwmpas y lle yn chwilio am fwyd ac yn casglu gwely newydd i'w daear.

Where next? Coed y Felin Nature Reserve, Hendre (1 km by foot; 4 km by car) for early spring flowers, bluebells aplenty and pied flycatchers.
Ble nesaf? Gwarchodfa Natur Coed y Felin, Hendre (1 km ar droed; 4 km mewn car) ar gyfer blodau cynnar y gwanwyn, trwch o glychau'r gog, a'r gwybedog brith.